
ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐาน สำหรับสถานพยาบาลทุกระดับที่ให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานนี้เป็นข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่แสดงหลักการสำคัญของการบริการหรือการบริหารหน่วยงานที่ให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด ครอบคลุมในเรื่องทิศทางการทำงานที่ชัดเจน ทรัพยากรที่เหมาะสม ระบบงานหรือกระบวนการทำงานที่เหมาะสม ระบบติดตามประเมินคุณภาพซึ่งจะเป็นตัวสะท้อนการทำงานและนำไปสู่กิจกรรมพัฒนาคุณภาพการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดอย่างต่อเนื่อง

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่มุ่งหมายที่จะใช้เป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประเมินการจัดบริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานของหลายหน่วยงาน
2. ประเมินการให้บริการเฉพาะของหน่วยงานที่ให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานนี้ เป็นเพียงแนวทางเพื่อให้สถานพยาบาลทุกระดับที่ให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดเห็นรูปธรรมของการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น สถานพยาบาลควรจะเลือกและปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยยึดหลักการสำคัญ คือ

1. ผู้ป่วยยาเสพติดที่ได้รับบริการที่ดีที่สุดภายใต้สถานการณ์และทรัพยากรของสถานพยาบาลแห่งนั้น
2. สมาชิกของทีมบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดทำงานด้วยใจ ร่วมใจกันทำ ทำด้วยใจที่มุ่งมั่น ทำด้วยความเข้าใจในข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐาน
3. มีการออกแบบระบบงานหรือกระบวนการทำงานเพื่อป้องกันปัญหา เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตามนโยบายหรือจุดยืนของสถานพยาบาลด้านการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด

ซึ่งหากปราศจากหลัก 3 ประการนี้แล้ว การนำข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานไปสู่การปฏิบัติจะเป็นการปฏิบัติอย่างแกนๆ ไม่มีชีวิตชีวา และไม่เกิดประโยชน์

หัวใจสำคัญของการพัฒนาตามข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐาน คือ การวิเคราะห์หาจุดอ่อนในระบบที่เป็นอยู่ และดำเนินการปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง วิธีการง่ายๆ ในการใช้ข้อกำหนดและมาตรฐานนี้ ได้แก่

1. วิเคราะห์หาจุดอ่อนในระบบที่เป็นอยู่ คือ การที่ทีมงานหรือหน่วยงานมาร่วมพิจารณาข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐาน ว่าประเด็นใดคือสิ่งที่หน่วยงานทำได้ดีแล้ว ประเด็นใดยังเป็นจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น แยกแยะออกเป็นประเด็นที่ต้องปรับปรุงซึ่งสามารถทำได้ง่าย และประเด็นที่ต้องปรับปรุงซึ่งมีความซับซ้อนหรือยากลำบาก กำหนดแนวทางการดำเนินการเพื่อปรับปรุงพร้อมทั้งระบุนานหรือบุคคลผู้รับผิดชอบ ในช่วงนี้เป็นช่วงเวลาของการทำความเข้าใจกับความมุ่งหมายหรือประโยชน์ของข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานด้วย มีข้อเตือนใจว่าไม่ควรทำไปโดยปราศจากความเข้าใจในความมุ่งหมายหรือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น

2. ดำเนินการปรับปรุงหรือจัดวางระบบใหม่ โดยเลือกจากประเด็นที่สามารถทำได้ง่ายมาดำเนินการก่อน

3. ทบทวนข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานเป็นระยะ เพื่อดูความก้าวหน้าในการปรับปรุง และหาโอกาสพัฒนาที่จะทำให้ดีขึ้น เป็นระบบมากขึ้น เชื่อมโยงประสานกันได้ดีขึ้น ครอบคลุมมากขึ้น ใช้นวัตกรรมหรือความคิดสร้างสรรค์ให้มากขึ้น มีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ชัดเจนขึ้น

4. จัดทำนโยบายและวิธีปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างสั้นๆ และง่ายต่อการนำไปใช้เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะธำรงระบบงานที่ปรับปรุงหรือจัดวางขึ้นใหม่นั้นได้ตลอดไป

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐาน(Gen) มี 9 ข้อ ดังนี้

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 1 พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

มีการกำหนดพันธกิจ ขอบเขต เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดบริการบำบัดรักษา ผู้ติดยาและสารเสพติดของหน่วยงานเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 2 การจัดองค์กรและการบริหาร

มีการจัดองค์กรและการบริหารในลักษณะที่เอื้อต่อการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดตามพันธกิจที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 3 การจัดการทรัพยากรบุคคล

มีการจัดการทรัพยากรบุคคลเพื่อให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดได้ตามพันธกิจที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล

มีการเตรียมความพร้อม การเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 5 นโยบายและวิธีปฏิบัติ

มีนโยบายและวิธีปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งสะท้อนความรู้และหลักการของวิชาชีพที่ทันสมัยสอดคล้องกับพันธกิจในการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 6 สิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่

สิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ เอื้ออำนวยต่อการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด อย่างสะดวก ปลอดภัย มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 7 เครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก

มีเครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ได้มาตรฐานเพื่อให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดได้อย่างปลอดภัย มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 8 ระบบงาน/กระบวนการให้บริการ

มีระบบงาน/กระบวนการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดที่มีประสิทธิภาพตาม มาตรฐานวิชาชีพ และตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยยาเสพติดแต่ละราย

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 9 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ

มีกิจกรรมติดตามประเมินและพัฒนาคุณภาพของการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาและ สารเสพติดหรือของหน่วยงาน โดยการทำงานเป็นทีม และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง